

Bildande av Ögans naturreservat i Älvdalens kommun

Beslut

Länsstyrelsen i Dalarnas län beslutar med stöd av 7 kap. 4 § i miljöbalken (1998:808) att förklara det område som avgränsats på bifogad karta, bilaga 2, som naturreservat. Naturreservatets slutliga gränser utmärks i fält.

För att tillgodose syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 5, 6 och 30 §§ miljöbalken att nedan angivna föreskrifter ska gälla för naturreservatet (se *föreskrifter*).

Länsstyrelsen fastställer härmed skötselplanen, enligt bilaga 3, med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd till miljöbalken. Skötselplanen innehåller även beskrivningar i enlighet med 17 § nyssnämnda förordning för Natura 2000-området SE0620316 Myrar vid Ögan och ersätter bevarandeplanen för Natura 2000-området Myrar vid Ögan, fastställd 2016-12-31 av Länsstyrelsen enligt 17 § förordningen om områdesskydd (dnr 511-11763-2016). Naturvårdsförvaltare ska vara Länsstyrelsen i Dalarnas län

Uppgifter om naturreservatet

Namn	Ögan
Kommun	Älvdalen
Län	Dalarna
NVR id	2048018
Natura 2000-beteckning	SE0620316
Lägesbeskrivning	Naturreservatet ligger 12 km NNV om Särna
Naturgeografisk region	33g, Förfjällsregion med huvudsakligen nordligt boreal vegetation, undertypen "Dalarnas och Härjedalens näringsfattiga område".
Huvudsaklig karaktär	Rikkärr, andra våtmarker och barrskog.
Förvaltare	Länsstyrelsen i Dalarnas län
Fastigheter	Avstyckning från Särna 1:5, ägs av staten genom Naturvårdsfonden. Heden 29:5 privat
Rättigheter	Renskötselrätt inom naturreservatet Bysamfällt fiske under Särnaby, fs:39. Bysamfällt fiske under Heden, fs 17. Vägservitut*
Lantmäteriärende	*
Areal	Total areal: 107,3 ha Landareal: 106,8 ha Produktiv skogsmark: 58,4 ha

*Lantmäteriförrättning för fastighetsbildning och vägservitut ännu inte avslutad.

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och att skydda, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer samt att skydda och säkerställa livsmiljöer för skyddsvärda arter. Områdets rikkärr och andra ingående naturmiljöer samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras.

Syftet ska tillgodoses genom att:

- Våtmarker och vattendrag med dess flora och fauna utvecklas fritt. Om uppföljning visar att de växtligare rikkärren utvecklas negativt kan slåtterinsatser och restaureringsröjningar vidtas.
- Skogsmarken med dess flora och fauna utvecklas fritt eller i vissa delar sköts genom naturvårdsbränning för att utvecklas mot naturliga tallskogs-ekosystem med dess karakteristiska struktur och artsammansättning.
- Om uppföljning visar att behov föreligger vidta vissa åtgärder för att gynna käppkrokmossan som ingår i EU:s art- och habitatdirektiv.
- Återställning av flottledsrensade delar av Ögan om detta befinns nödvändigt för Ögan som helhet.

Skäl för beslut

Vid Ögan finns örtrika skogstyper samt artrika kärr, så kallade extremrikkärr, betingade av underlagets innehåll av kalk. Merparten av våtmarkerna är opåverkade. Skogarna äger i varierande grad den naturliga skogens artsammansättning och ekologiska funktion. Området är variationsrikt både vad gäller trädens trädslagsblandning, åldersfördelning och dimensioner. Det finns ställvis mycket död ved i olika dimensioner och nedbrytningsstadier. Sammantaget ger detta goda förutsättningar för stor artrikedom både bland växter och bland djur. Skyddet av våtmarkerna och skogen i Ögans naturreservat är därför ett led i bevarandet av biologisk mångfald.

I området finns skyddsvärda arter såsom rikkärrens brudsporre, axag, huvudstarr och käppkrokmossa, Ögans lake och skogarnas dvärgbägarlav, kolflarnlav och skarp dropptaggsvamp.

”Myrar vid Ögan” är ett utpekade Natura 2000-område. De dominerande naturtyperna är västlig taiga och rikkärr. Förekomst finns av Natura 2000-arten käppkrokmossa.

För att områdets naturvärden ska bevaras måste det undantas från skogsbruk och skyddas från hydrologisk påverkan.

Föreskrifter

För att säkerställa syftet med naturreservatet förordnar Länsstyrelsen att nedan angivna föreskrifter skall gälla. Föreskrifterna gäller utöver vad som gäller enligt lag eller annan författning. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för utövande av de rättigheter som följer av renbetesrätt inom området.

A Föreskrifter enligt 7 kap. 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägaren och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. anordna upplag, gräva, schakta, dika, dämna eller på något sätt skada mark eller vatten,
2. avverka skog och utföra skogsvårdande åtgärd samt att upparbeta och ta bort dött träd eller vindfälle med följande undantag:
 - För sameby eller medlem i by gäller förbud att utan samråd med Länsstyrelsen vidta de åtgärder som förbjudits i denna punkt. Uttag av björkved får dock ske utan samråd vid uppförande av eld i området,
3. gödsla, återföra aska i gödningssyfte eller använda bekämpningsmedel,
4. anlägga mark- eller luftledning, uppföra ny byggnad, mast eller annan anläggning,
 - Vid jaktpass får enklare konstruktion av naturmaterial uppföras.
 - För uppförande av helt ny byggnad eller anläggning (exempelvis stängsel) för renskötselns behov gäller förbud att utan samråd med Länsstyrelsen vidta de åtgärder som förbjudits i denna punkt,
5. plantera in, så eller sätta ut växter, djur, eller andra organismer,
6. framföra motordrivet fordon i terrängen på barmark, med följande undantag:
 - Transportera ut älg, björn, hjort eller vildsvin med fordon som inte ger skador på mark eller vegetation.
 - För tjänstemän i sjukvårds-, polis- eller räddningsärenden. Insatsen ska omgående anmälas till Länsstyrelsen.
 - Körning får ske i direkt samband med renskötsel.
7. bedriva jakt med fälla, med följande undantag:
 - Jakt med fällor för att fånga mink.
8. utfodra djur, lägga ut åtel eller vidta andra åtgärder för att locka/samla djur till vissa platser, med följande undantag:
 - sätta upp saltsten.
 - lämna den urtagna räntan från älg, rådjur och andra jaktbara arter.
9. upplåta korttidsjakt inom naturreservatet.

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd:

10. sprida kalk.

B Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om markägare och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet:

1. utmärkning av naturreservatet, uppsättning av informationstavlor samt anläggning och underhåll av leder, anordningar och andra anläggningar för friluftslivets behov,
2. skötsel och restaurering genom naturvårdsbränning eller våtmarksslåtter och buskröjning inom områden som framgår av karta, bilaga 3, Naturvårdsbränning skall ej ske utan samråd med Idre Nya Sameby,
3. återställningsåtgärder i det flottledsrensade vattendraget Ögan,
4. undersökningar för uppföljning av skötselplanen och naturreservatets syfte.

C Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap. 30 § miljöbalken

C-föreskrifterna gäller även markägare och innehavare av särskild rätt då de inte nyttjar sin rätt att bruka marken.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att:

1. skada växande eller döda – stående eller omkullfallna – träd, stubbar och buskar, med följande undantag:
 - Insamling av löst liggande, mindre, torra grenar och kvistar i syfte att göra upp eld.
2. framföra motordrivet fordon i terrängen på barmark.

Vidare är det förbjudet att utan länsstyrelsens tillstånd:

3. gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar eller samla in djur (t.ex. insekter), med följande undantag:
 - Insamling av bottenfauna får ske.
4. genomföra eller bedriva tävlingar, lägerverksamhet och andra större eller återkommande organiserade arrangemang,

Föreskrifterna enligt 7 kap 30 § ska gälla omedelbart även om de överklagas. De träder i kraft vid datum som framgår i länets författningssamling, ett dokument som trycks i anslutning till att beslutet fattas.

Generella undantag från föreskrifter

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för förvaltaren, eller den som förvaltaren utser, att utföra de insatser som behövs för naturreservatets vård och skötsel, och som framgår av föreskrifterna under B. Föreskrifterna ska inte heller utgöra hinder för uppföljning av bevarandemål och åtgärder, eller vid tillsyn.

Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för normalt underhåll av de vägar och ledningar/ledningsgator som syns på beslutskartan, bilaga 2. Innebörden av normalt underhåll av vägar förklaras i bilaga 5.

Förtydliganden av föreskrifter

I *punkt A6* regleras terrängkörning. Angående undantaget från föreskriften som handlar om uttransport av vilt ska begreppet ”skador” inte tolkas lika strikt som ”märken” vad gäller vegetationen. Transportvägar ska väljas med omsorg för att minimera mark- och vegetationsskador. Terrängkörning får aldrig medföra att hydrologiska förhållanden eller vattenkvalitet förändras.

I *punkt A9* förbjuds korttidsjakt. Med korttidsjakt avses dagkort och andra avtal kortare än ett år. Jaktutövarna ska ha en ingående kunskap om områdets naturvärden/skyddsbehov och vilka hänsyn som behöver tas vad gäller bl.a. jaktens omfattning och utövning. Jaktgäster accepteras endast om de medföljer nyttjanderättsinnehavare – d.v.s. de ska bedriva jakt tillsammans.

I *punkt C3* förbjuds att utan Länsstyrelsens tillstånd gräva upp växter, plocka mossor, lavar och vedlevande svampar, samt att samla in djur. Matsvamp och bär får plockas i naturreservatet.

Dispens

Länsstyrelsen får enligt 7 kap. 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade föreskrifter.

Beskrivning av området

Naturvärden

Våtmarksområdet vid Ögan utgörs av svagt, åt väster mot vattendraget Ögan sluttande, myrar omväxlande med mestadels mager tallskog på angränsande fastmark.

Våtmarkerna utgörs dels av mycket våta så kallade lösbottenkärr med gles vegetation, dels av sluttande fastmattekärr som säkert har en historia som slättermysar. Bäckdråg och källflöden löper genom området och tillför en stor variation genom att vara mer frodigt ört- och starrbevuxna. Tack vare kalkpåverkan från berggrunden är markerna ofta artrika och innehåller ett flertal sällsynta växtarter, exempelvis axag, huvudstarr och brudsporre. I källflöden kan den ovanliga och inom EU skyddade käppkrokmossan påträffas. Dessa våtmarker tillhör länets förnämsta exempel på rik- och extremrikkärr.

Skogarna är överlag starkt påverkade av skogsbruk, men partier finns där mycket gamla tallar växer och ett stort inslag av torrträd och liggande död ved finns. Här gynnas krävande vedsvampar och lavar som är knutna till brunnen tallved, exempelvis dvärgbägarlav och kolflarnlav.

Området har en lång historia av mänskligt nyttjande, främst troligen genom bete och slåtter från fäboden Öguvallen. Själva våtmarksplanet vid Ögan har en period fungerat som flottningsmagasin.

Markanvändning

I området är den pågående markanvändningen skogsbruk.

Planeringsbakgrund

”Myrar vid Ögan” är utpekade som särskilt bevarandeområde i det internationella Natura 2000-nätverket enligt 7 kap 27 § i miljöbalken. Syftet med Natura 2000-området SE0620316 Myrar vid Ögan är att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för naturtyperna myrsjöar, mindre vattendrag, svämängar, öppna mossar och kärr, rikkärr, aapamyrar, västlig taiga, och skogbevuxen myr samt för arten käppkrokmossa.

Myrarna vid Ögan är utpekade som riksintresse enligt 4 kap 8 § i miljöbalken i egenskap av Natura 2000-område. Ögan med biflöden är även riksintresse som skyddat vattendrag enligt miljöbalken 4 kap 6 §. Området utgör dessutom riksintresse för rennäringen enligt miljöbalken 3 kap 5 §.

I den kommunala översiktsplanen (laga kraft 22 juli 1994) finns Ögan inte omnämnd eftersom området inte hade uppmärksamats vid den tiden.

Området vid Ögan omfattas inte av några områdesbestämmelser eller någon detaljplan.

Att skydda området som naturreservat innebär ett säkerställande av riksintressevärdena och Natura 2000-området.

Ärendets handläggning

I skriften ”Våtmarker i Kopparbergs län” från 1990 omnämns myrar längs Ögan med konstaterandet att här finns värdefulla rikkärspartier. Rikkärren vid Öguvallen uppmärksammades ånyo vid 2000-talets början av Hans Nibon, boende på Öguvallen. Vid dokumentation av rikkärren inom den nationella rikkärssinventeringen befanns området med kalkpåverkan omfatta betydligt större arealer. Området bedömdes i denna inventering vara av högsta värde och värdigt att inom Natura 2000 särskilt representera naturtypen rikkärr.

Under 2004–2005 utnämndes området formellt som Natura 2000.

I samband med att en strategi för formellt skydd av skog i Dalarna togs fram blev det bestämt att oskyddade Natura 2000-områden på Bergviks marker skulle få reservats-skydd. Ögan fördes därför fram som förslag till det stora markbytesprojektet ESAB, där Sveaskog släppte bytesmark till stora bolag som i sin tur släppte naturreservatsmark till staten. Sommaren år 2014 gick bytesaffären mellan staten och Bergvik Skog AB igenom. Ögan var ett av de områden som bytte ägare och tillföll Naturvårdsverket i syfte att bli naturreservat.

Förslag till beslut har skickats på remiss till markägare, sakägare med jakt-, fiske- eller renbetesrätt, myndigheter och till intresseföreningar.

Motivering

Ett mark- eller vattenområde får av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturreservat i syfte att bevara biologisk mångfald, vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller tillgodose behov av områden för friluftslivet. Ett område som behövs för att skydda, återställa, eller nyskapa värdefulla naturmiljöer eller livsmiljöer för skyddsvärda arter får också förklaras som naturreservat, (se 7 kap. 4 § miljöbalken).

Länsstyrelsen gör följande bedömning.

Det föreslagna området har mycket höga naturvärden. Det innefattar sällsynta och mycket skyddsvärda naturtyper och arter som betingas av kalkrikt markvatten. Områdets naturvärden är sådana att de kräver ett omfattande och långsiktigt skydd för att bevaras och utvecklas. Detta skyddsbehov tillgodoses bäst genom bildande av naturreservat. Beslutet följer de riktlinjer som gäller för Länsstyrelsens prioritering av områdesskydd.

För att skydda och sköta områdets naturvärden fattar Länsstyrelsen beslut om föreskrifter och fastställer en skötselplan. Föreskrifterna behövs för att naturreservatet ska uppnå sitt syfte och områdets naturvärdens ska bevaras för framtiden. För de gällande föreskrifterna finns ett antal undantag som främst syftar till att tillgodose allmänna intressen som sjukvårdstransporter, jakt och friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer att dessa undantag inte kommer påverka områdets naturvärden i en sådan omfattning att syftet med naturreservatet åsidosätts.

Terrängkörning regleras i huvudsak i terrängkörningslagen, men förtydligas i föreskrift A6 och C2. Föreskriften syftar till att minimera skador på mark och vegetation. Vegetationen i området är känslig för markskador varför varken körning på barmark så långt möjligt bör undvikas och endast beröra fastmark. Föreskrifterna bedöms medföra ringa inskränkning och inte påverka jaktintresset negativt.

Följande synpunkter har redovisats under remissen:

Naturvårdsverket, Skogsstyrelsen och Havs- och Vattenmyndigheten tillstyrker förslaget, medan **Sveriges Geologiska Undersökning (SGU)** avstår från att yttra sig.

Idre Nya Sameby har lämnat flera synpunkter som rör renbetesrätten i området.

Synpunkterna har beaktats genom att vissa formuleringar har justerats eller kompletterats samt undantag för renskötsel har införts till flera föreskrifter.

Ögavallens jaktlag anser att föreskriften A7 skall utgå. "Punkten skall utgå, all jakt som får bedrivas med fälla enligt jaktlagstiftningen skall tillåtas i enlighet med jakttabell. Att tillåta fällfångst påverkar inte syftet med naturreservatet och har dessutom ingen större påverkan på viltstammarnas numerär inom naturreservatet". Jaktlaget pekar även på att skrivningen under "Jakt och fiske" på sidan 29 i skötselplanen upplevs som motsägelsefull. – Länsstyrelsen instämmer i att viltstammarna inom reservatet inte påverkas av fällfångst. Skälet till föreskriften är snarare etisk och tar hänsyn till att fällor i ett naturreservat kan upplevas som stötande av besökare varför användningen av sådana bör minimeras. Skrivningen under Jakt och fiske har justerats i enlighet med påpekandet.

Särna-Idre Älgskötselområde framför liknande synpunkter som föregående. Man förutsätter att jägarna får bygga jakttorn av sågat trävirke om man pga säkerhetsskäl behöver det. Vidare anser man att förbudet mot fällfångst är onödigt samt pekar på beskrivningen i skötselplanen s. 29 att jakten inte inskränks. – Länsstyrelsens syn på saken är att rimlig hänsyn till reservatet är att plats för jaktpass väljs där förhållandena

inte kräver någon större anläggning. Sågat trävirke betraktas som naturmaterial. Beträffande fälljakt och beskrivningen i skötselplanen, se under Ögåvallens jaktlag ovan.

Särna-Idre Fiskevårdsområdesförening har synpunkter på bevarandeplanen för Natura 2000, särskilt beskrivningarna av hotbilden mot vattendragets värden. – Dessa texter är schablonmässiga för denna typ av vattendrag. S-I FVOF som har detaljkunskap om Ögan har redovisat specifika synpunkter som nu tacksamt har arbetats in i Bevarandeplanstexten.

Dalarnas Ornitologiska Förening (DOF) ser det som mycket positivt att området skyddas som naturreservat och tillstyrker i huvudsak de föreslagna föreskrifterna och skötselplanen. Man påpekar dock att föreningens generella inställning är att fågeljakt inte ska tillåtas i våra naturreservat. Skälet till detta är att naturreservaten inom en snar framtid kommer vara öar i ett skogslandskap där gammal skog saknas. ”Det logiska är då att låta dessa öar vara både fredade reproduktionsområden och födoområden mera generellt. Det är t.ex. inte rimligt att man under den traditionella toppjakten på tjäder under vintern ska kunna tömma reservaten på fåglarna. Det är bättre att se dem som områden som kan ’försörja’ omgivande hårt brukade marker med fåglar. Naturreservatens gamla skogar har mycket stor betydelse för fågellivet.” – Länsstyrelsens bedömning är att fågeljakten i området är av så ringa omfattning att den kan fortgå utan att nämnvärd påverkan sker på skogsfågelstammen. Reservatet är så litet att dess betydelse som spridningskälla torde vara marginell.

När det gäller terrängkörning så noterar DOF att föreskrifterna inte fångar upp framförandet av motordrivet fordon på snötäckt mark. Föreningen anser att en sådan föreskrift är helt nödvändig. Skälet är att det inte kan anses som rimligt att man ska kunna åka snöskoter överallt i naturreservaten. Det finns många argument som styrker detta. Föreningen vill i detta yttrande endast lyfta det som direkt berör fågellivet. Våra få skogsreservat kommer i en mycket snar framtid vara de enda skogsområden som hyser optimala miljöer för en rad fågelarter. Att i det läget hantera den fria skoterkörningen anser föreningen vara mycket viktig. På vårvintern då dagarna blir längre, och skoterföret bättre så är också behovet störst att dessa skogsreservat inte störs. Arter som kan vara störningskänsliga den tiden är häckningar av kungs- och havsörn och i viss mån ugglor och några andra rovfågelarter. Andra argument mot den fria skoterkörningen är slitage och behovet av tystnad. En tydlig trend som föreningen vill peka på är de senaste årens markanta ökning av körning på dåligt snötäckt mark vintertid med både fyrhjulingar och motocrossmotorcyklar. Slitaget blir då omfattande. I stället för att sätta staten i den besvärliga bevisfrågan om detta beteende är olagligt eller ej, det sker ju en uppenbar skada, så är det tydligare att förbjuda det med föreskrifterna än att bara förlita sig på terrängkörningslagen. Brottet kommer därmed också att vara allvarligare. Föreningen vill väcka ytterligare en fråga inför det slutgiltiga beslutet. Det är att det bör övervägas att införa ett förbud att använda drönare i eller över området. Denna nya leksak bedöms bli mycket vanlig närmaste tiden och det är nödvändigt att i kommande naturreservatsbildningar reglera verksamheten. Det är uppenbart att det både stör djurlivet och besökare. Det är på sin plats att införa det i alla nya reservat så att det inpräntas hos allmänheten att det inte är tillåtet. – Länsstyrelsen instämmer i

beskrivningen av problemen som körning på snötäckt mark i vissa fall kan åstadkomma, liksom i problembeskrivningen av drönanvändning. Bedömningen rörande Ögans naturreservat är dock att påverkan av dessa aktiviteter är så ringa att förbud i dagsläget inte är motiverat.

Vid avvägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap. 25 § i miljöbalken bedömer Länsstyrelsen att inskränkningarna i enskilds rätt att använda mark eller vatten inte går längre än vad som krävs för att syftet med skyddet ska tillgodoses.

Ett permanent skydd av Ögan bidrar till uppfyllande av miljömålen Levande skogar, Myllrande våtmarker och Ett rikt växt- och djurliv.

Beslutet är förenligt med hushållningsbestämmelserna för mark och vattenområden enligt 3 kap. miljöbalken samt den kommunala översiktsplanen.

Länsstyrelsen bedömer att de inskränkningar som sker i allmänhetens rätt att färdas och vistas i området är av sådan ringa omfattning att någon konsekvensutredning enligt förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning inte behövs.

Av ovan redovisade skäl anser Länsstyrelsen Dalarna att Ögan ska avsättas som naturreservat.

Upplysningar

Vissa verksamheter och åtgärder kommer med stöd av föreskrifter som fattas i detta beslut enligt 7 kap 5,6 eller 30 §§ miljöbalken, omfattas av dispens eller tillståndskrav. Länsstyrelsen vill påminna om att vissa verksamheter och åtgärder m.m. utöver aktuella föreskrifter *även* kan omfattas av andra bestämmelser i miljöbalken eller av bestämmelser i annan lagstiftning.

Bestämmelserna i skogsvårdslagen och Skogsstyrelsens föreskrifter om bekämpning av skadeinsekter och tillvaratagande av skadad skog gäller ej inom naturreservatet, i den mån vad där sägs strider mot föreskrifterna i naturreservatet. Det innebär t.ex. att eventuella vindfällan och stormskadad skog ska lämnas orörda. Uppkommer insekts-skador på skog i anslutning till naturreservatet som en följd av att åtgärder för insektsbekämpning inte vidtagits inom naturreservatet ska frågan om ersättning bedömas enligt skadeståndsrättsliga regler.

Vid spontant uppkommen skogsbrand har markägaren ansvar för bevakning i den utsträckning som har beslutats av räddningsledaren efter avslutad räddningsinsats. Se 3 kap. 9§ i lagen om skydd mot olyckor (2003:778).

I och med områdets status som Natura 2000 gäller särskilda bestämmelser för tillstånd enligt 7 kap. 28a § miljöbalken.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling. Beslutet delges sakägarna enligt sändlista med delgivningskvitto.

Överklagan

Beslutet kan överklagas till Regeringen, Miljö- och energidepartementet, se bilaga 6 (formulär 6).

Detta beslut har fattats av landshövding Ylva Thörn. I den slutliga handläggningen deltog även jurist Sarah Bauer, antikvarie Agneta Jonsson, planhandläggare Sofia Ohlnér, miljöhandläggare Håkan Danielsson, funktionssamordnare Jemt Anna Eriksson och naturskyddshandläggare Lennart Bratt, den sistnämnda föredragande.

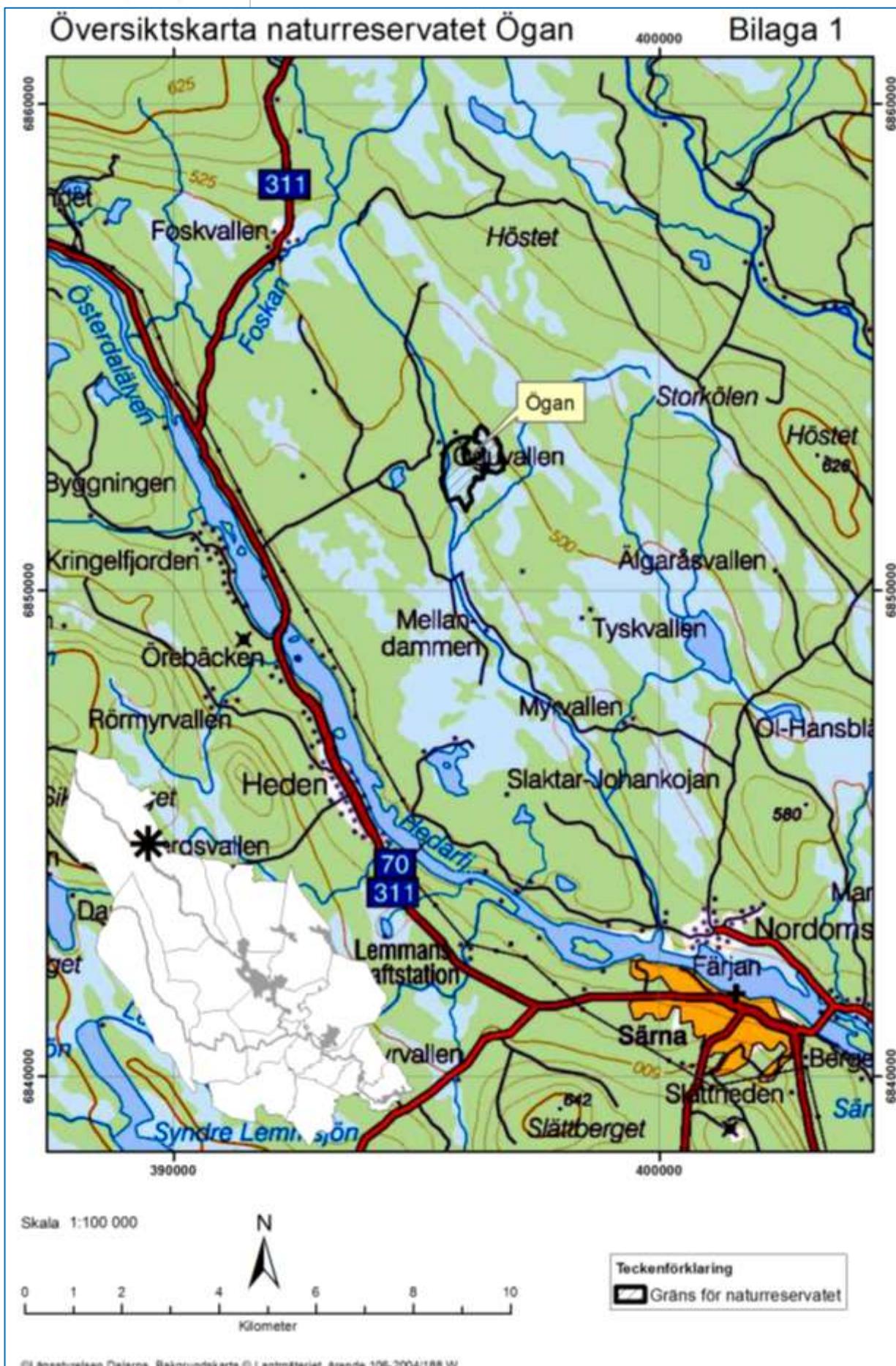
Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrifter.

Bilagor:

Bilaga 1	Översiktskarta
Bilaga 2	Beslutskarta
Bilaga 3	Föreskriftskarta
Bilaga 4	Skötselplan
Bilaga 5	Förtydligande av skötsel av vägområde
Bilaga 6	Överklagningsformulär (markägare och sakägare)

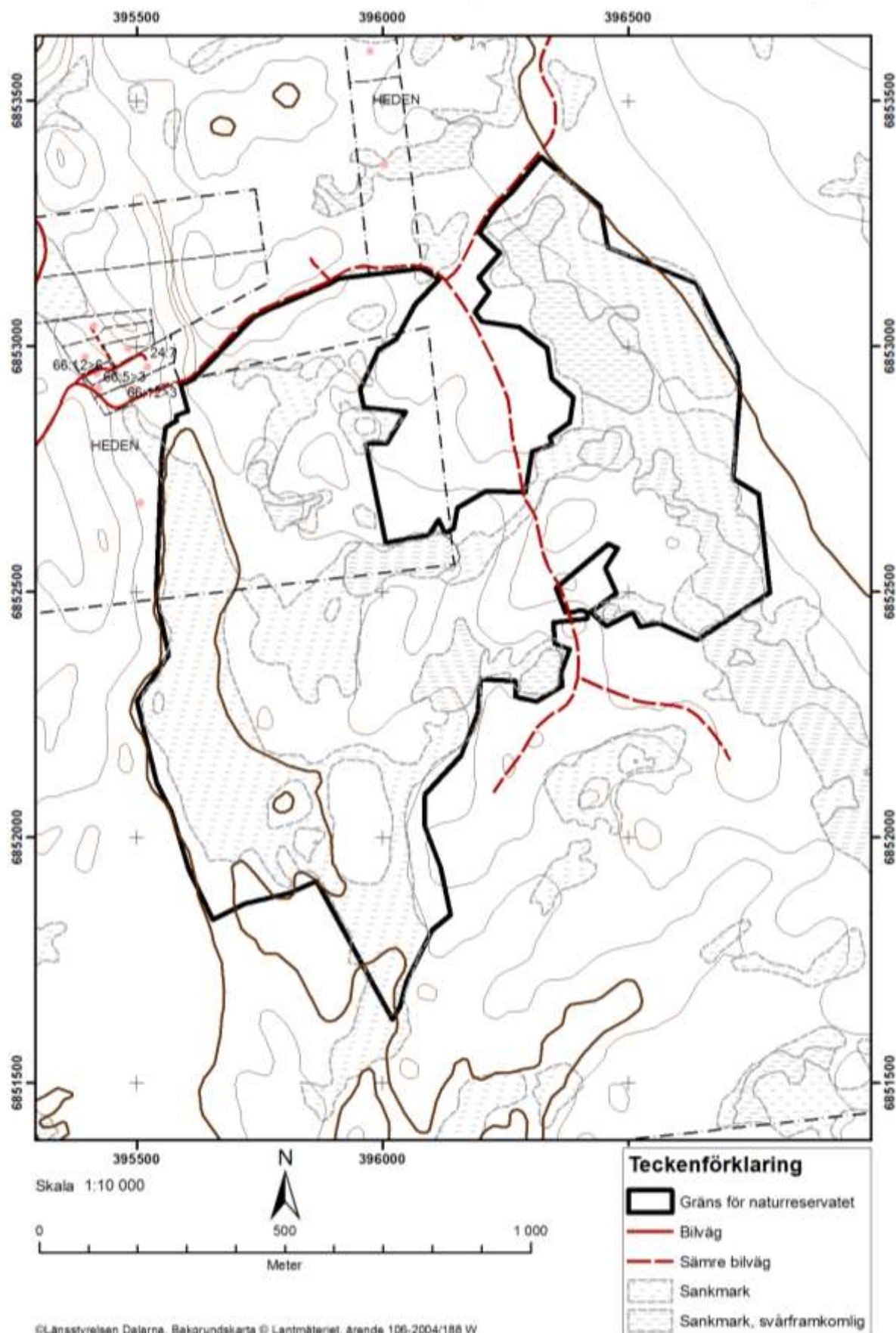
Sändlista

Sändlistan är borttagen i webbversionen

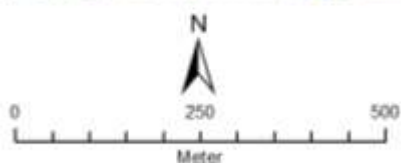
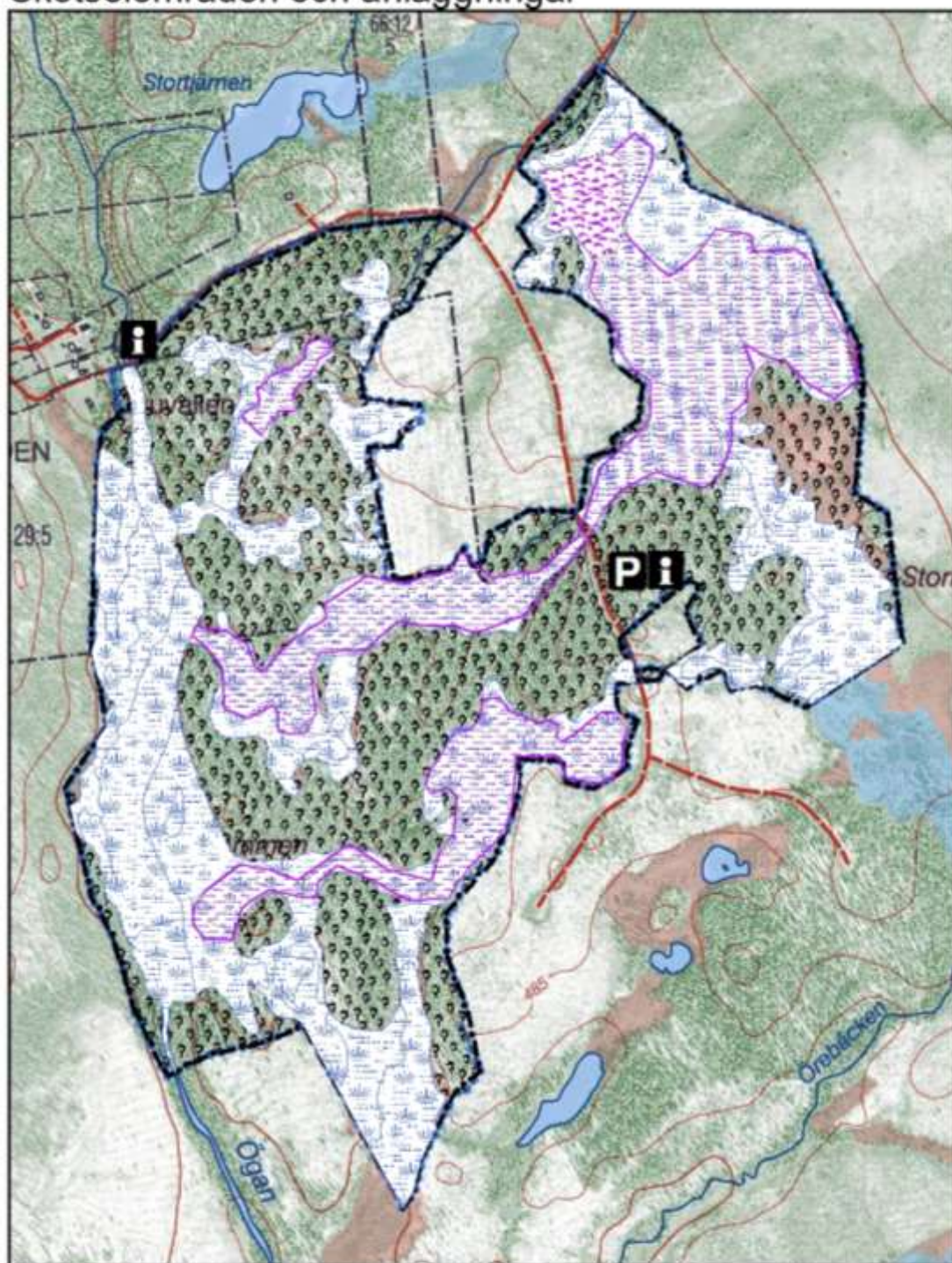
Beslutskarta naturreservatet Ögan

Bilaga 2

Naturreseptatet Ögan Skötselområden och anläggningar

Bilaga 3

©Länsstyrelsen Dalarna, Bakgrunds-karta ©
Lantmäteriet, ärende 106-2004/188 W

Teckenförklaring

- Gräns för naturreseptatet
- Skötselområde 1. Skog med naturvårdsbränning
- Skötselområde 2. Våtmarker
- Rikkärr
- Extremrikkärr

*Rik- och extremrikkärren utgör del-
områden av skötselområde 2.*

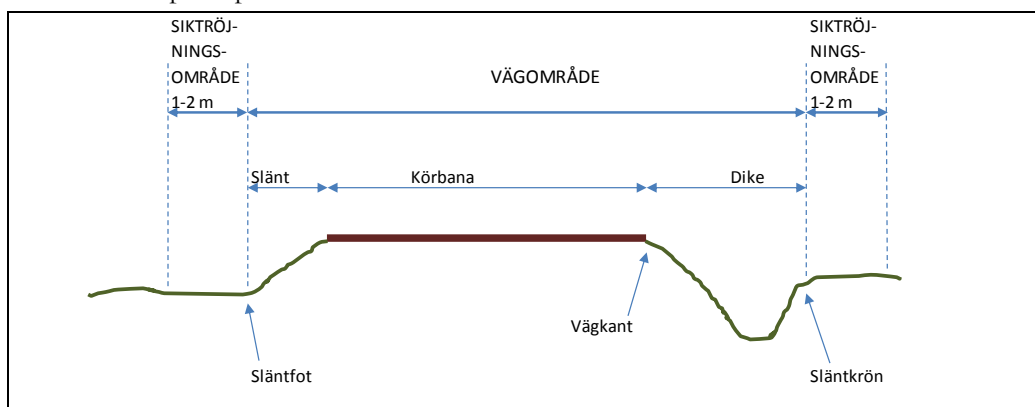
Bilaga 5

UNDANTAG FÖR VÄGHÅLLNING MED MERA

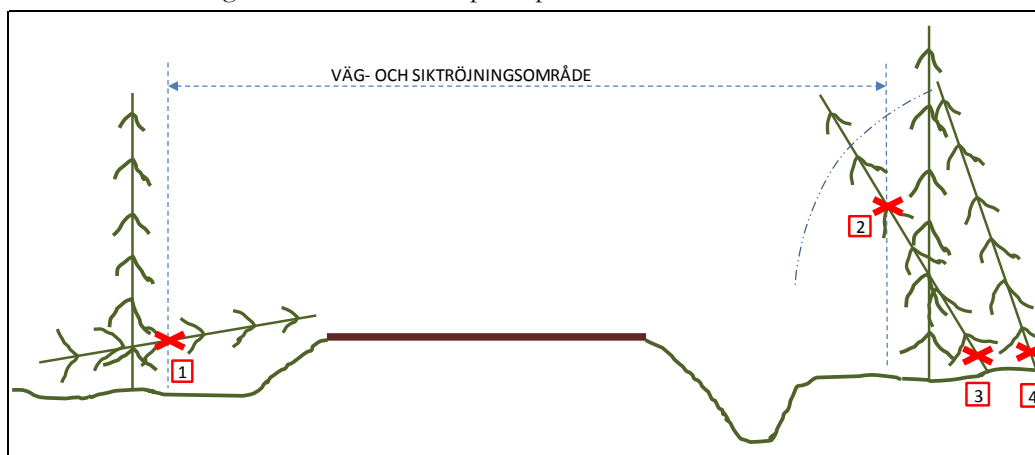
Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att inom vägområdet vidta alla för vägens bestånd och brukande erforderliga åtgärder såsom t ex dikning, hyvling, grusning, dammbindning, trädfallning, sly- och buskröjning, trumbyten, snöröjning och halkbekämpning.

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren vidare rätt att fälla träd och röja sly och buskar utanför vägområdet, inom det s.k. siktröjningsområdet, intill en bredd av en meter där vägen är i huvudsak rak och intill en bredd om två meter i innerkurvor.

Definitioner av vägområde, siktröjningsområde och väganläggningens olika delar framgår av nedanstående principskiss.

Utan hinder av naturreservatsföreskrifter äger väghållaren rätt att fälla och/eller kapa s.k. farliga kantträd mm, i enligt med nedanstående principskiss.

Nedfallna träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas i gränsen för siktröjningsområdet (1). Lutande träd som inkräktar i vägområde och/eller siktröjningsområde får kapas vid gräns för siktröjningsområdet (2) alternativt vid rot (3). Lutande träd utanför siktröjningsområdet som riskerar att inkräkta i eller falla in i siktröjningsområdet och/eller vägområdet får kapas vid rot (4).

För samtliga fall gäller att fällda och/eller kapade träd, delar av träd mm, skall kvarlämnas i terrängen. Dock alltid utanför gräns till det s.k. siktröjningsområdet. Vid utförande av dessa åtgärder, liksom vid åtgärder för vägens bestånd och brukande i övrigt, skall väghållaren söka minimera åverkan i terrängen, d v s i möjligaste mån minimera skada på de naturvärden mm som naturreservatet syftar till att skydda.

Inför större arbeten, t.ex. efter omfattande stormfällning eller inför byte av vägtrumma/vägbro i vattendrag, bör länsstyrelsen underrättas i förväg om de planerade arbetena.

Bilaga 6

Formulär 6

Hur man överklagar hos Regeringen

Den som vill överklaga ska skriva till Regeringen. Överklagandet ska dock **skickas eller lämnas till Länsstyrelsen**. Postadressen är Länsstyrelsen, 791 84 FALUN. Besöksadressen är Åsgatan 38 i Falun.

Överklagandet måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor från den dag klaganden fick del beslutet**. Annars kan överklagandet inte prövas.

Överklagandet ska innehålla

- * vilket beslut som överklagas, till exempel genom att ange ärendets diarie-nummer (dnr),
- * varför klaganden anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt,
- * hur klaganden vill att beslutet ska ändras.

Klaganden ska även ange

- * namn, adress och telefonnummer.

Överklagandet ska vara undertecknat av klaganden. Om ombud anlitas kan i stället ombudet underteckna överklagandet. I så fall ska fullmakt för ombudet sändas med.

Handlingar eller annat som klaganden anser stöder överklagandet bör sändas med.

Överklagandet prövas av Regeringen. Om Länsstyrelsen inte ändrar sitt beslut som klaganden begär och överklagandet kommit in i rätt tid kommer det att sändas över till **Miljö- och energidepartementet**.

Ytterligare upplysningar kan lämnas av Länsstyrelsen, telefon 010-225 00 00.

Skötsel- och bevarandeplan för naturreservatet och Natura 2000-området Ögan

Denna skötsel- och bevarandeplan ersätter bevarandeplanen för Natura 2000-området Myrar vid Ögan, fastställd 2005-08-12 av Länsstyrelsen enligt 17 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd (dnr 511-8239-2005).

Lösbottenkärr med järnrockra i de övre delarna av naturreservatet. I dyn växer nordnäckros, vitstarr och vattenklöver. Tuvorna byggs upp av purpurvitmossa och brunmossor. Skogen i bakgrunden ligger utanför reservatet. Samtliga foton: Lennart Bratt, Lst.

Innehåll

Administrativa data	3
Beskrivning av området.....	4
Geovetenskap	4
Biologi	4
Kulturhistoria	7
Renskötsel	8
Jakt, fiske och övrigt friluftsliv	9
Infrastruktur.....	10
Natura 2000	10
Allmänt.....	10
Tillståndsplikt och samråd	10
Uttekade Natura 2000-naturtyper	10
Uttekade Natura 2000-arter	11
Bevarandesyftet med Natura 2000-området	12
Hotbild mot uttekade värden inom Natura 2000-området	14
Källförteckning	20
Avvägningar mellan bevarandevärden.....	22
Syfte med naturreservatet	22
Prioritering mellan bevarandevärden.....	22
Skötselområden med bevarandemål och åtgärder.....	22
Skötselområde 1: Skog med naturvårdsbränning	22
Skötselområde 2: Våtmarker, vattendrag och småvatten.....	23
Skötselområde 3: Käppkrokmossa Hamatocaulis vernicosus (EU-kod 1393).....	26
Skötselområde 4: Friluftsliv och anläggningar	28
Jakt och fiske	29
Dokumentation och uppföljning.....	29
Dokumentation	29
Uppföljning.....	29
Revidering av skötselplanen	29
Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder	30

Beskrivningsdel

Administrativa data

Namn	Ögan
NVR id	2048018
Natura 2000-beteckning	SE0620316
Län	Dalarna
Kommun	Älvdalen
Markslag: <i>(uppdelning enligt Naturvårdsverkets rapport nr 5391)</i>	
Tallskog	28,0 ha
Granskog	6,3 ha
Barrblandskog	2,9 ha
Lövblandad barrskog	4,3 ha
Barrsumpskog	11,9 ha
Sumpskogsimpediment	1,4 ha
Övriga skogsimpediment	1,7 ha
Ungskog och hygge	5,0 ha
Våtmark	45,4 ha
Vatten	0,5 ha
Totalt	107,3 ha
Rättigheter	Rätt till jakt enligt särskilt avtal till förmån för Bergvik Skog Väst AB. Vägservitut är under utarbetande.
Bebyggelser och anläggningar	Saknas
Förvaltare	Länsstyrelsen Dalarna

Beskrivning av området

Geovetenskap

I SGU:s berggrundsgeologiska kartdatabas betecknas områdets berggrund som "sur vulkanisk bergart (ryolit, dacit m.m.); Massformiga bergarter, yngre än svekokarelska orogenesen (1740-910 miljoner år)". I den äldre berggrundskartan (Hjelmqvist 1966) beskrivs berggrunden som "strökornsrik porfyr". Norr om Särna finns ett större område av denna strökornsrika porfyr som tycks ha den egenskapen att den i vissa lägen ger upphov till kalkrika våtmarker, så som vid Ögan.

Jordarten är morän som till ganska stora delar är täckt av torv. Moräntäcket har i de centrala och västra delarna en småkullighet som kan benämnas "moränbacklandskap".

Avrinningen sker genom små bäckdrag som söker sig ner till Ögan som i sin tur mynnar i Österdalälven nära Särna.

Biologi

Vegetation och flora

Våtmarkerna vid Ögan är av vitt skilda slag. De flackare delarna i öster (omslagsbilden) hyser vackert utbildade lösbottenkärr med järnockrabildning. I tuvorna växer axag frekvent inom ett begränsat område, vilket gör att dessa delar benämns extremrikkärr. Sluttningarnas våtmarker utgörs av fastmattekärr med artrik växtlighet där exempelvis brudsporre, fjällskära, hirsstarr, snip, dvärglumner och björnbrodd är framträdande. I bottenskiktet dominerar purpurvitmossa, späd skorpionmossa, guldspärrmossa, eller mässingsmossa. Källdrag uppträder här och var, ofta med en avvikande frodig växtlighet med ängsvädd, kärrtistel, knagglestarr, flaskstarr, blåtåtel och gräsull. I bottenskiktet i dessa områden kan man påträffa den sällsynta käppkrokmossan, ofta i sällskap med piprensarmossa och källmossa. Artrika sumpskogar gränsar ofta till våtmarkerna. I dessa finner man huvudstarr, ännu en för kalkmarker exklusiv växt.

Planet längs Ögan är av märklig beskaffenhet, vilket torde bero på att området har fungerat som flottningsdamm och därför under perioder har varit överdämt. Kraftigt tuvad blåtåtel karakteriserar vegetationen, ofta med inslag av flädervänderot, slätterblomma, gullris, vitmåra och lappvide.

Skogarna utgörs av tallskog av mestadels lav- eller lavristyp. Granskog finns främst i sänkor eller i form av sumpskog i anslutning till kärren. Av särskilt intresse är de ovan nämnda kalkpåverkade sumpskogarna.

Skogstillstånd

Flygbilden i ekonomiska kartbladet från 1976 visar tydligt den påverkan som har skett i senare tid av områdets skogar. Det stora hygget som syns i omslagsbildens bakgrund bör ha varit nyupptaget då, och uppenbarligen avverkat i den tidens anda, dvs utan att något lämnades kvar. Övrig skogsmark ner mot Ögan, däremot, tycks ha avverkats mer försiktigt med kvarlämnade partier och fröträd. Idag finns en blandning av trivial ca 60-årig tallungskog och naturskogsartade delar med 200-300 år gamla tallar och gott om döda stående och liggande stammar. Brandspår som minner om frekventa skogsbränder finns spritt i bestånden. Vissa ungskogsbestånd har ett inslag av dessa gammeltallar vilket gör att de har ett större värde för framtiden.

Virkesförråd

(exkl. hänsynsmark)	m3sk	%
Tall	4 664	90
Gran	462	9
Löv	16	0
Björk	48	1
Contorta	15	0
Ek	0	0
Bok	0	0
Totalt förråd	5 205	
Förråd per ha	123	

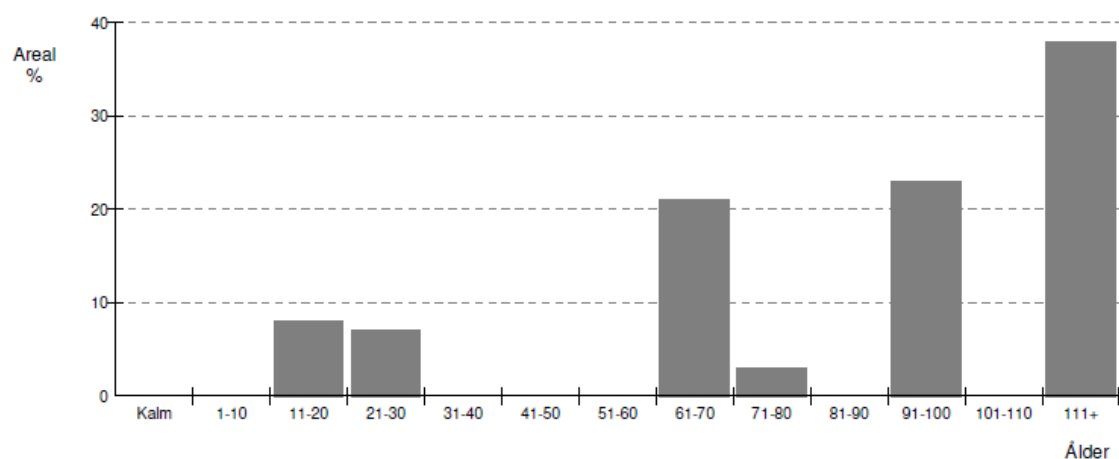

Skogens trädslagsfördelning inom Bergviks tidigare innehav. Tallen dominerar som synes fullkomligt.

Tallskog med stor åldersspridning i de östligaste delarna av reservatet.

Ålderklassfördelning

Skogens fördelning på åldersklasser inom Bergviks tidigare innehav.

Fauna

Områdets fauna är inte undersökt närmare. Förekomst av lake, öring, elritsa och bergsimpa i Ögan är allt som finns registrerat. Man kan dock utgå från att området har ett ganska rikt myrfågelbestånd medan skogsfågel förekommer mer sparsamt med tanke på skogarnas överlag ringa ålder. Övrigt högre djurliv torde omfatta det för trakten typiska.

Insektslivet är inte studerat, men kan i och med förekomsten av rikkärr med ofta stor örtrikedom förväntas hysa en rik insektsfauna.

Värdefulla arter

Tabell över observerade rödlistade arter och Natura 2000-arter. Kategorierna följer ArtDatabanken 2015: NT - Nära hotad.

Art	Vetenskapligt namn	Kategori
Fiskar		
Lake	<i>Lota lota</i>	NT
Mossor		
Käppkrokmossa	<i>Hamatocaulis vernicosus</i>	NT, N2000
Lavar		
Dvärgbägarlav	<i>Cladonia parasitica</i>	NT
Kolflarnlav	<i>Carbonicola anthracophila</i>	NT
Varglav	<i>Letharia vulpina</i>	NT

Anm: Endast tre kilometer söder om reservatet har kalkkärrsgrynsnäckan påträffats, en art som ingår i EU:s art- och habitatdirektiv. Det är mycket sannolikt att arten skulle kunna påträffas även inom reservatet om ansträngningar för att finna den görs.

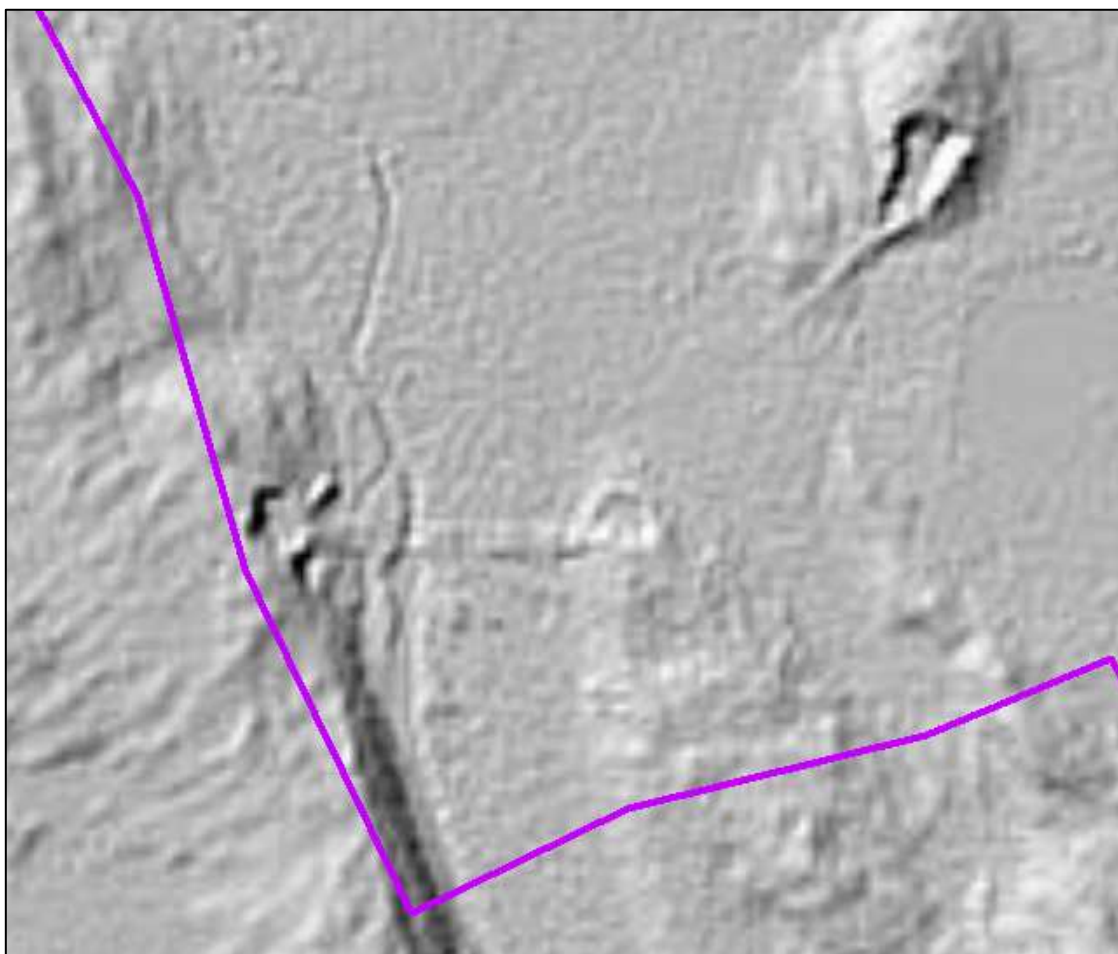
Kulturhistoria

Delningen av Särnas skogar fastställdes 1894, varvid avverkningarna sköt fart på allvar. Sträckan från Idresjön ner till Särnasjön blev allmän flottled 1899. På Generalstabskartans konceptblad från 1917 finns en damm och en dammvaktarstuga noterad från läget för den idag raserade dammen. Här finns ännu den magnifika dammvallen kvar. En stor materialtäkt finns i en moränkulle öster om dammen och en transportbana från denna finns ännu delvis bevarad. Dammen kallas Övre dammen på ekonomiska kartbladet, men namnet Babelsdammen lär också förekomma.

I Länsstyrelsens åtgärdsplan för flottledsrensade vattendrag beskrivs Ögan på följande vis: ”Avvattnar ett område öster om Foskan, rinner ut i älven vid Ögviken mellan Brossöfjorden och Särnasjön. På sträckan finns tre dammar som använts till reglering av vattendraget vid flottningen, en vid Öguvallen, en nedströms vid Mellandammen och en

uppströms inloppet av Skjuan. Alla är i dag nedsänkta men kan utgöra vandringshinder vid låga flöden. Åtgärdsbehovet på hela sträckan bedöms vara stort, nästan hela sträckan är lättåtkomlig från väg.”

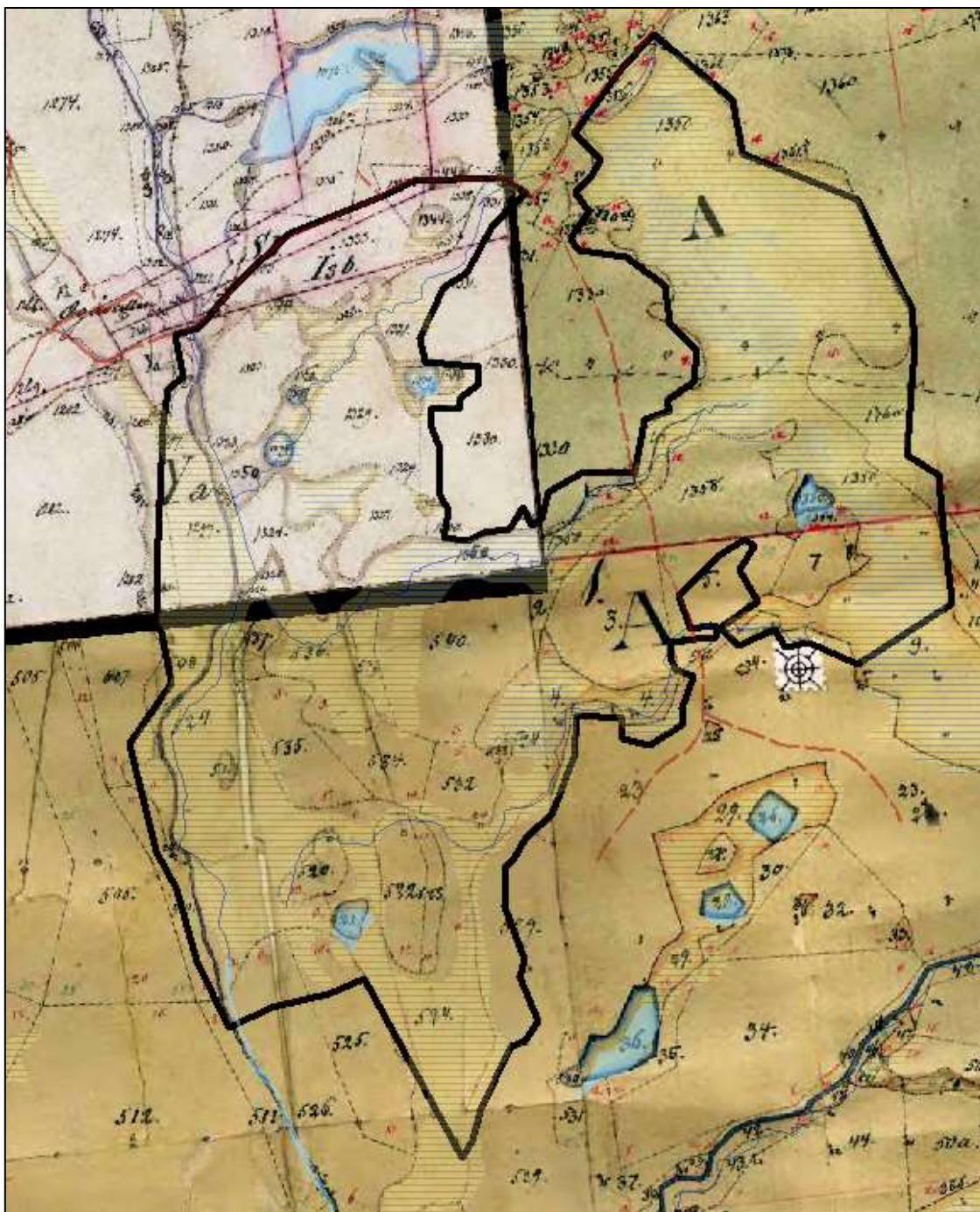
Innan flottningsdammen byggdes bör slättermyrar ha omgärdat Ögan. Myrslätter har säkerligen förekommit upp längs de små vattendragen där en ganska frodig vegetation uppträder. Läget i närheten av Öguvallen innebär säkerligen att området har använts både för bete och slätter i stor omfattning, liksom även för allehanda utnyttjande av träd för fodertäkt och annan virkesanvändning.

Laserscanningbild av reservatets sydvästra hörn (lila linje = reservatsgräns). Dammläget syns som raka linjer tvärs över Ögan som kommer rinnande norrifrån. De gropar som syns tydligt på ömse sidor om dammen visar var material har tagits till flottdammen.

Renskötsel

Reservatsområdet innefattas i Sametingets avgränsning av vårvinter- respektive vinterland. Renskötsel i trakten bedrivs av Idre Nya sameby.

Storskifteskartan från 1890 med för orienteringens skull dagens skogsbilvägar inlagda med rödstreckad linje och våtmarkerna med vågrätt raster.

Jakt, fiske och övrigt friluftsliv

Jakten i området utövas av Ögåvallens jaktlag, BillerudKorsnäs. Älgjakten förvaltas inom Särna-Idre Älgförvaltningsområde och Särna-Idre Älgskötselområde. Fastigheten Heden

29:5 ligger inom Särna Viltvårdsområde. Ett avtal om jakträttsupplåtelse har träffats mellan Naturvårdsverket och Bergvik Skog Väst AB och gäller fram till 30/6 2020. Fiskevattnen i området är organiserade inom Särna-Idre Fiskevårdsområdesförening.

Området är sparsamt utnyttjat för friluftsliv, främst i samband med jakt.

Infrastruktur

Från väg 70 strax norr om bron över Österdalälven vid Kringelfjorden går en skogsbilväg av god standard upp till Öguvallen. Därifrån leder en enklare skogsbilväg upp mot och igenom reservatet. Reservatet är därmed mycket lättillgängligt för den bilburne.

Särna-Idre Besparingsskog sköter vägen från Rv 70 och fram till Öguvallen, öster därom sköts vägarna av Bergvik Öst – (BillerudKorsnäs).

Natura 2000

Allmänt

Myrar vid Ögan ingår i det europeiska nätverket av skyddad natur som kallas Natura 2000. Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EU:s fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EU:s fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom att peka ut Natura 2000-områden åtar sig länderna att långsiktigt bevara de utpekade värdena i områdena. För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i skötselplanen om området även är naturreservat.

Tillståndsplikt och samråd

Föreskrifterna för naturreservatsbeslutet gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000. Tillstånd krävs för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön inom området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29 §§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som kan påverka naturvärdena bör man samråda med Länsstyrelsen innan åtgärder i eller intill ett Natura 2000-område påbörjas. Vid skogsbruksåtgärder är Skogsstyrelsen tillsynsmyndighet.

Utpekade Natura 2000-naturtyper

Tabellen nedan redovisar ingående naturtyper enligt EU:s art- och habitatdirektiv, arealer som är godkända av EU-kommissionen, framtida målarealer och bedömning om naturtyperna uppvisar ett gynnsamt tillstånd idag. Karta över naturtypernas utbredning finns nedan.

Uttekade naturtyper	Areal godkänd av EU (ha)	Målareal (ha)	Ögans bevarande-tillstånd idag (länsstyrelsens bedömning)	Bevarandetillstånd idag (nationell bedömning)
3160 - Myrsjöar	0,63	0,63	Gynnsamt	Gynnsamt
3260 - Mindre vattendrag	1,07	1,07	Ej gynnsamt	Ej gynnsamt
6450 - Svämängar	3,73	3,73	Gynnsamt	Ej gynnsamt
7140 - Öppna mossar och kärr	14,2	14,2	Gynnsamt	Ej gynnsamt
7230 - Rikkärr	12,24	12,24	Gynnsamt	Ej gynnsamt
7310 - Aapa-myrrar*	11,99	11,99	Gynnsamt	Ej gynnsamt
9010 - Taiga*	8,99	8,99	Ej gynnsamt	Ej gynnsamt
91D0 - Skog-bevuxen myr*	7,45	7,45	Gynnsamt	Gynnsamt

*Prioriterad naturtyp enligt Art- och habitatdirektivet

Bedömningarna av bevarandetillståndet nationellt är gjorda av ArtDatabanken vid SLU 2013 och presenterade i skriften "Arter & naturtyper i habitatdirektivet – bevarandestatus i Sverige 2013". Bedömningen av reservatets naturtyper är att de överlag har god bevarandestatus. Undantag utgör skogarnas "Västlig taiga" där ingrepp i form av äldre huggningar ännu utgör en ganska stark negativ påverkan. Även Ögan som "Mindre vattendrag" bedöms ha ogynnsam bevarandestatus beroende på tidigare flottledsrensning och dämning. Föreslagna åtgärder inom reservatet syftar förstås till att med tiden uppnå gynnsam bevarandestatus för samtliga habitat.

Uttekade Natura 2000-arter

Tabellen nedan redovisar ingående arter enligt EU:s art- och habitatdirektiv och bedömning om arterna har gynnsamt tillstånd idag.

Uttekade arter	Bevarandetillstånd idag inom området	Bevarandetillstånd idag nationellt
1393 Käppkrokmossa <i>Hamatocaulis vernicosus</i>	Gynnsamt	Gynnsamt

Bevarandesyftet med Natura 2000-området

Syftet med Natura 2000-området Myrar vid Ögan är att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper och arter som utgjort grund för utpekandet av området.

Prioriterade bevarandevärden

I Natura 2000-området Myrar vid Ögan är de prioriterade bevarandevärdena knutna till naturtypen rikkärr tillsammans med skogsnaturtypen västlig taiga. De ska präglas av naturlig dynamik och frånvaro av annan mänsklig påverkan än jakt eller friluftsliv. Den naturliga hydrologin ska bevaras, vilket även bidrar till bevarandet av arten käppkrok-mossa i området.

Motivering

Rikkärren i området hör till de mest opåverkade och artrika kalkpåverkade våtmarksmiljöerna i Dalarna och naturskogsdelarna är av högt värde inom länet.

Hydrologin i området är endast i liten utsträckning påverkad och bidrar till områdets sammantaget mycket höga naturvärden.

Prioriterade åtgärder

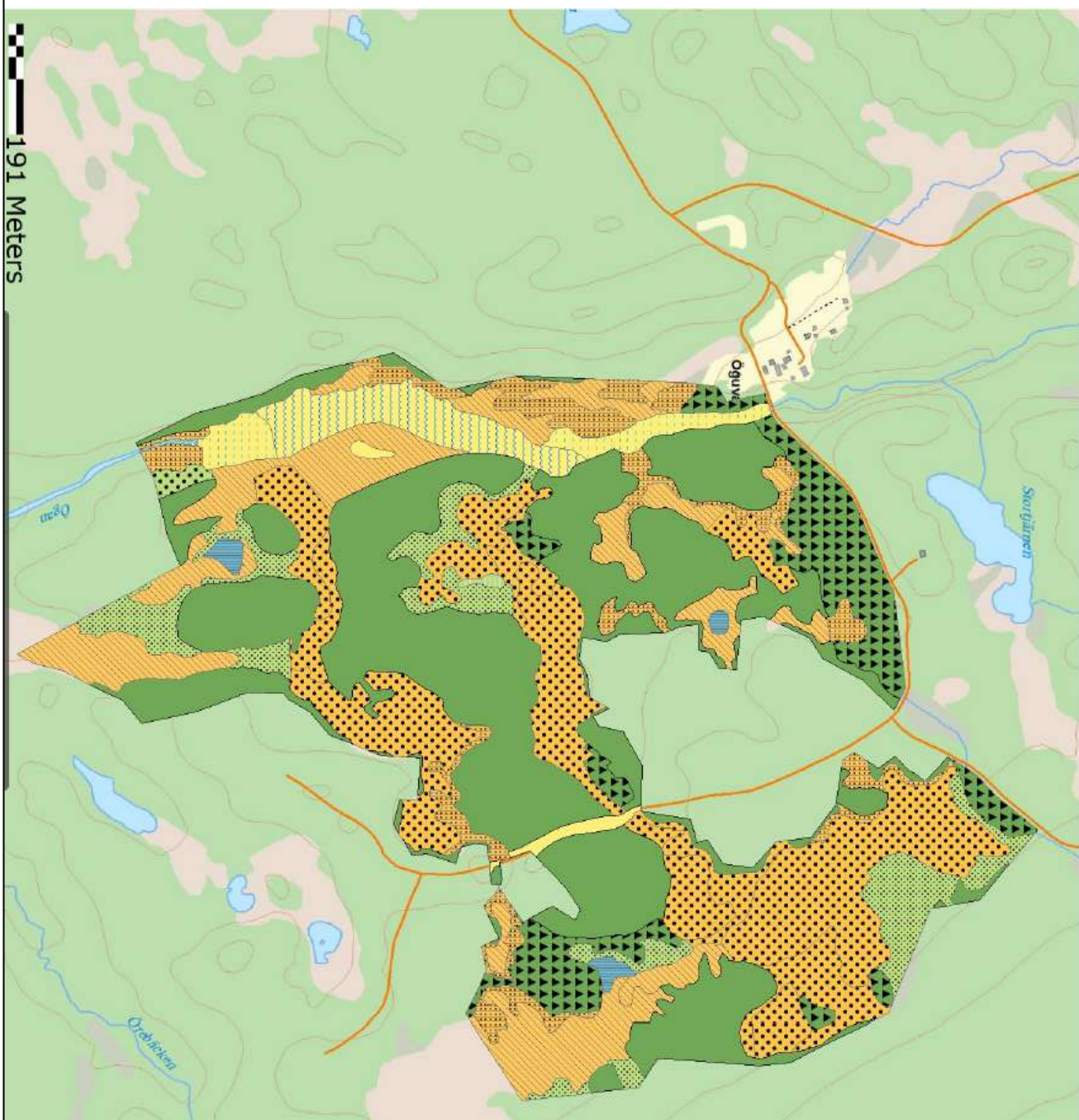
Området är skyddat som naturreservat varför ytterligare skyddsåtgärder inte behövs.

Skog, myr och övriga naturmiljöer med dess flora och fauna ska utvecklas fritt. De delar av skogsmarken som är präglade av brand bör brännas i lämpliga intervall.

Myrar vid Ögan naturtypskarta

Alla naturtyper yta

- 3160 - Myrsjöar
- 3260 - Mindre vattendrag
- 4811 - Obestämd fuktig - blöt
hed/gräsmark/myrmark nedanför
träddränsen
- 6450 - Svämningar
- 6960 - Öppen icke-natura
naturtyp
- 7140 - Öppna mossar och kärr
- 7230 - Rikskärr
- 7231 - Rikskärr trädsklädda och
videbevuxna (krontäckning
30-100%)
- 7232 - Rikskärr öppna hävdade
(krontäckning 0-30%)
- 7233 - Rikskärr öppna
(krontäckning 0-30%)
- 9010 - Taiga
- 9070 - Trädsklädd betesmark
- 9740 - Skogbevuxen myr
- 9810 - Obestämd Taiga/
ickenatura-skog
- 9842 - Obestämd lövsumpskog/
skogbevuxen myr/skogbevuxet
rikskärr (9080, 9740, 7230)
- 9900 - Icke-natura skog

Hotbild mot utpekade värden inom Natura 2000-området

- I enlighet med de nationella bedömningar som sammanställts av Naturvårdsverket

3160 - Myrsjöar

Hotbild

Dikning av omgivande våtmark och gungfly.

Skogsbruk i närområdet; avverkning av strandskog förändrar hydrologi, lokalklimat och struktur i strandzonen.

Reglering påverkar vattennivåer och fluktuationer. Överdämning och/eller låga vattenstånd kan leda till erosion, försumpning och/eller igenväxning i strandzonen. Regleringskonstruktioner utgör dessutom ofta vandringshinder.

Utsättning av främmande arter, eller fiskstammar kan ändra konkurrensförhållanden, sprida smitta och/eller orsaka genetisk kontaminering.

Exploatering av strandområdet är negativt för möjligheten att upprätthålla naturliga strandmiljöer och riskerar att öka framtida efterfrågan om översvämningsskydd.

Utsläpp av föroreningar från punktkälla, t ex avlopp, industri, täkt eller annan verksamhet riskerar att försämra vattenkvaliteten.

Kalkning av omgivande våtmarker förändrar de fysiska och kemiska förutsättningarna för strandmiljöernas naturligt förekommande arter. Kalkning av naturligt sura (icke antropogent försurade) tillflöden och sjöar påverkar förutsättningarna för de arter som är anpassade till naturligt sura förhållanden.

Infrastrukturanläggningar kan orsaka grumling och utsläpp av miljöfarliga ämnen i diken och vattendrag uppströms. Broar och vägtrummor över in- och utflöden kan orsaka vandringshinder.

3260 - Mindre vattendrag

Hotbild

Reglering av vattenföringen; småskalig utbyggnad i kvarvarande oreglerade vattendragssträckor eller fortsatt/ökad påverkan i redan reglerade vatten, t ex sänkt minimitappning, ökad korttidsreglering. Reglering kan orsaka störd flödesdynamik, fragmentering/ vandringshinder, överdämning av våtmarks- och strandområden, torrläggning av vattendragssträckor och/eller ändrade näringsförhållanden.

Skogsbruk; avverkning av strandnära skog ger ökad instrålning/temperatur, fysisk störning, minskad tillgång på död ved respektive nedfall av organiskt material. Slutavverkning, markavvattning och skyddsdikning ger ökad avrinning och risk för erosion. Båda ingreppen kan orsaka grumling och igenslamning av bottnar samt förändrad hydrologi i strandmiljön.

Jordbruk; intensiv växtodling i strandzonen ökar risken för erosion/grumling samt läckage av närings- och bekämpningsmedel. Upphörd hävd och/ eller skogsplantering av strandnära ängar och mader ökar igenväxningstakten i strandzonen.

Kanalisering, fördjupning och invallning för att förhindra översvämning. Minskade vattenståndsvariationer och jämnare flöde orsakar mer ensartade botten- och strandmiljöer och minskar förutsättningarna för arter beroende av naturlig flödesdynamik.

Vattenuttag under perioder med lågvattenflöde (framför allt i jordbruksområden) innebär risk för uttorkning, förhöjda vattentemperaturer och syrgasbrist.

Det pågår fiskutsättningar av laxfisk i närheten. Dessa utsättningar bedöms inte kunna påverka det föreslagna N-2000 området, men däremot kan eventuellt reservatet och de åtgärder som företas där påverka fiskbestånden uppströms reservatet: Ögan är på långa sträckor nerströms en gäddå, och om gäddornas utbredning gynnas av biotopvård i reservatet, kan konsekvenserna bli allvarliga för värdet av fisket uppströms.

Innan biotopåtgärder görs i Natura-2000 området bör gäddbeståndets vandrings- och utbredningsmöjligheter utredas och eventuella risker påtalas samt åtgärdas. Anledningen är att gäddan kan åstadkomma en mycket stor påverkan på ekosystemet. Mängden öring som produceras i ett vatten minskar med 80 — 100 %, om gäddan tar sig in i det (se fiskevårdshandböcker). Eftersom öringen är en viktig fiskart, inte bara för S-I FVOF, utan bland annat för till exempel flodpärlmusslans föryngring, får spridning av gädda betydligt större konsekvenser för skyddsvärda ekosystem än de flesta andra händelser.

Exploatering av strandområden är negativt för möjligheten att upprätthålla naturliga strandmiljöer och riskerar att öka framtida efterfrågan om översvämningsskydd.

Infrastrukturanläggningar; byggande, underhåll och trafik kan orsaka grumling och utsläpp av miljöfarliga ämnen i diken och vattendrag. Broar och vägtrummor kan utgöra vandringshinder och vara flaskhalsar vid höga flöden (med risk för utspolning av vägbankar mm).

Utsläpp av föroreningar från t ex avlopp, industri, täkt eller annan verksamhet.

Försämrade vattenkvalitet orsakad av antropogena, diffusa källor – försurning, miljögifter (inklusive metaller) och eutrofiering.

Kalkning av omgivande stränder och våtmarker förändrar de fysiska och kemiska förutsättningarna för strandmiljöernas naturligt förekommande arter. Kalkning av naturligt sura (icke antropogent försurade) vattendrag påverkar förutsättningarna för de arter som är anpassade till naturligt sura förhållanden.

6450 - Svämängar

Hotbild

Utebliven röjning av igenväxningsvegetation och minskat eller upphört bete leder på sikt

Skötsel som avlägsnar småbiotoper, kantzoner och mosaikmiljöer och skapar skarpa gränser mellan olika markslag.

Spridning av gödsel i naturtypen påverkar floran negativt.

Tillskottsutfodring av betesdjuren ger indirekt näringstillförsel till marken och missgynnar den konkurrenssvaga floran.

Användning av avmaskningsmedel som innehåller avermectin är negativ för den dynglevande insektsfaunan.

Utebliven vårflod.

Kväveläckage från angränsande marker kan påverka floran negativt.

Dräneringar som torkar ut naturtypen.

Markexploatering och annan markanvändningsförändring i objektet eller i angränsande områden, exempelvis skogsplantering, dikning och täktverk-samhet.

Gödslings- och försurningseffekter från nedfall av luftburna föroreningar påverkar floran negativt.

7140 - Öppna mossar och kärr

Hotbild

Befintliga och tidigare genomförda ingrepp i form av dikning och andra markavvattnande åtgärder liksom dämning påverkar naturtypens hydrologi och hydrokemi, vilket kan ge konsekvenser på vegetation och torvbildning samt torvnedbrytning. Även markavvattningsföretag och dämning i närliggande våtmarks- eller fastmarksmiljöer kan påverka naturtypen. Effekterna kan vara uttorkning ökad igenväxning och erosion.

Torvbrytning är ett hot som riskerar att öka i takt med efterfrågan på torv som energikälla och jordförbättringsmedel.

Anläggning av skogsbilvägar över eller i närheten av naturtypen kan förutom påverkan på den fysiska miljön påverka hydrologin och/eller hydrokemin i ett område.

Skogsbruk i närområdet; avverkning av fastmarksholmar och buffertzoner förändrar hydrologi, lokalklimat och struktur i övergångszonen mellan myren och fast mark. Avverkning av närliggande fastmarksskog kan också orsaka läckage av näringsämnen ut på myren.

Spridning av till exempel kalk, aska och gödningsämnen i naturtypen ger drastiska förändringar på vegetationens artsammansättning. Motsvarande spridning av kemiska substanser i naturtypens närhet kan också skada ge-nom luftburen deposition eller genom transport med tillrinnande vatten.

Ökad våtdeposition av kväve gör att naturtypens vegetationssammansättning förändras med resultat att antalet vitmossor minskar, och andelen gräs, buskar och träd ökar.

Samhällsbyggande med nya kommunikationsleder, anläggningar etc kan direkt eller indirekt förstöra eller orsaka skada på naturtypen.

7230 Rikkärr

Befintliga och tidigare genomförda ingrepp i form av **dikning** och andra markavvattande åtgärder liksom dämning påverkar naturtypens hydrologi och hydrokemi, vilket kan ge konsekvenser på vegetation och torvbildning samt torvnedbrytning. Effekterna kan vara uttorkning, ökad igenväxning och erosion.

Skogsbruk, avverkning, körning och andra åtgärder påverkar hydrologi, lokalklimat och markstruktur. Den blöta miljön är känslig för sönderkörning. Avverkning av närliggande fastmarkskog kan orsaka läckage av näringsämnen.

Spridning av kalk, aska eller gödningsämnen ger drastiska förändringar på vegetationens artsammansättning. Motsvarande spridning av kemiska substanser i närheten kan också skada naturtypen genom luftburen deposition eller genom transport med tillrinnande vatten.

Ökad **våtdeposition av kväve** kan påverka naturtypen och öka igenväxningstakten.

Samhällsbyggande med nya kommunikationsleder, anläggningar etc kan direkt eller indirekt förstöra eller orsaka skada på naturtypen.

Anläggning av skogsbilvägar över eller i närheten av naturtypen kan förutom påverkan på den fysiska miljön påverka hydrologin och/eller hydrokemin i ett område.

7310 - Aapamyrrar

Hotbild

Befintliga och tidigare genomförda ingrepp i form av dikning och andra markavvattande åtgärder liksom dämning påverkar naturtypens hydrologi och hydrokemi, vilket kan ge konsekvenser på vegetation och torvbildning samt torvnedbrytning. Även markavvattningsföretag och dämning i närliggande våtmarks- eller fastmarksmiljöer kan påverka naturtypen. Effekterna kan vara uttorkning ökad igenväxning och erosion.

Anläggning av skogsbilvägar över eller i närheten av naturtypen kan förutom påverkan på den fysiska miljön påverka hydrologin och/eller hydrokemin i ett område.

Skogsbruk i närområdet; avverkning av fastmarksholmar och buffertzoner förändrar hydrologi, lokalklimat och struktur i övergångszonen mellan myren och fast mark. Avverkning av närliggande fastmarksskog kan också orsaka läckage av näringsämnen ut på myren.

Spridning av till exempel kalk, aska och gödningsämnen i naturtypen ger drastiska förändringar på vegetationens artsammansättning. Motsvarande spridning av kemiska substanser i närheten kan också skada naturtypen genom luftburen deposition eller genom transport med tillrinnande vatten.

Ökad våtdeposition av kväve gör att naturtypens vegetationssammansättning förändras med resultat att antalet vitmossor minskar, och andelen gräs, buskar och träd ökar.

Samhällsbyggande med nya kommunikationsleder, anläggningar etc kan direkt eller indirekt förstöra eller orsaka skada på naturtypen.

9010 Västlig taiga

I och med att området blir skyddat som naturreservat så utgör t.ex. skogsbruk inte något hot.

Åtgärder i intilliggande områden kan vara skadliga genom att de påverkar lokalklimatet i beståndet av intresse.

Fragmentering. I den mindre skalan kan exempelvis skogsbilvägar leda till fragmentering av vissa organismers populationer, medan andra organismer påverkas negativt när skogsbestånden blir alltför isolerade i landskapet. På landskapsnivå utgör fragmentering ett betydande hot genom att partier med äldre skog förekommer allt mer isolerat, och genom att sammanhängande områden med kontinuitetsskogar splittras upp genom avverkningar.

Nedfall av kemiska ämnen. Vissa kemiska ämnen har förmågan att direkt skada organismer, men kan också påverka hela naturmiljön. Så har till exempel vissa kväveföreningar den effekten att de är skadliga för svampar och lavar, samtidigt som de kan vara gödande och ge förändringar i vegetationen. Andra skadliga ämnen är svavel- och metallföreningar.

Brist på dynamik. Arterna förekommer ofta bara i några få stadier i skogens utveckling. Om de dynamiska krafterna inte får verka kan det i landskapet uppstå brist på något av dessa stadier, med följd att de ingående arternas habitat försvinner. Detta gäller särskilt brand som verkar över stora ytor, men andra viktiga dynamiska krafter är översvämning, vind och angrepp av insekter och svamp.

Systempåverkande arter, till exempel klövvilt som i betydande delar av Norrland har påverkat förekomst av asp, rönn, sälg negativt. Andra hot är invasiva främmande arter som har potential att skada den naturliga floran och faunan.

91D0 - Skogsbevuxen myr

Hotbild

I och med att området blir skyddat som naturreservat så utgör t.ex. skogsbruk inte något hot.

Exploatering i eller i anslutning till området. Förutom den direkta skadan kan hydrologin påverkas negativt.

Åtgärder i intilliggande områden kan vara skadliga genom att de påverkar lokalklimatet i beståndet av intresse.

Fragmentering. I den mindre skalan kan exempelvis skogsbilvägar leda till fragmentering av vissa organismers populationer, medan andra organismer påverkas negativt när skogsbestånden blir alltför isolerade i landskapet.

Nedfall av kemiska ämnen. Vissa kemiska ämnen har förmågan att direkt skada organismer, men kan också påverka hela naturmiljön. Så har till exempel vissa kväveföreningar den effekten att de är skadliga för svampar och lavar, samtidigt som de kan vara gödande och ge förändringar i vegetationen. Andra skadliga ämnen är svavel- och metallföreningar.

Brist på dynamik. Arterna förekommer ofta bara i några få stadier i sko-gens utveckling. Om de dynamiska krafterna inte får verka kan det i land-skapet uppstå brist på något av dessa stadier, med följd att de ingående arternas habitat försvinner. Detta gäller särskilt brand som verkar över stora ytor, men andra viktiga dynamiska krafter är väderfenomen, översvämning och utbrott av skadeorganismer.

Vissa organismer. Några organismer har förmågan att påverka landskapets sammansättning, till exempel älg och annat hjortvilt som kan förhindra föryngring av vissa trädslag. Andra hot är arter som ännu inte observerats i landet, men som har potential att skada den naturliga floran och faunan.

1393 Käppkrokmossa

Hotbild

Växtplatsernas hydrologi får inte förändras på ett negativt sätt (t.ex. dränering).

Växtplatsernas hydrokemi får inte förändras på ett negativt sätt (t.ex. ingen eutrofiering).

Luftburna föroreningar i form av stort kvävenedfall kan hota artens fortlevnad.

Igenväxning p.g.a. otillräcklig hävd innebär ökad beskuggning vilket missgynnar arten (och ger dessutom följd effekter på grundvattennivån).

Arten missgynnas av tramp.

Arten missgynnas av översvämning.

Arten är känslig för uttorkning.

Källförteckning

ArtDatabanken. 2000: "Svenska djur och växter i det europeiska nätverket Natura 2000. ArtDatabanken SLU.

ArtDatabanken. 2014: Arter & naturtyper i habitatdirektivet – bevarandestatus i Sverige 2013. ArtDatabanken SLU.

Bratt, L. (i manus): Rikkärr i Dalarna. Länsstyrelsen Dalarna.

Hellstrand, G. 1980: Flottningen i Dalälven.

Hjelmqvist, S. 1966: Beskrivning till Berggrundskarta över Kopparbergs län. SGU, Ser Ca, nr 40.

Länsstyrelsen Dalarnas län. 2012: Åtgärdsplan för flottledsrensade vattendrag i Dalarnas län. Rapport 2012:12.

Länsstyrelsen i Kopparbergs län. 1990: Våtmarker i Kopparbergs län. Rapport 1990:2

Sundberg, S. 2006: Åtgärdsprogram för bevarande av rikkärr. Naturvårdsverket rapport 5601.

Sveriges Geologiska Undersökning. 2013: Berggrund 1:250 000 – databas.

Sveriges Geologiska Undersökning. 2013: Jordarter 1:100 000 – databas.

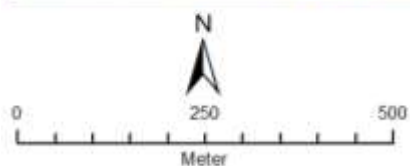
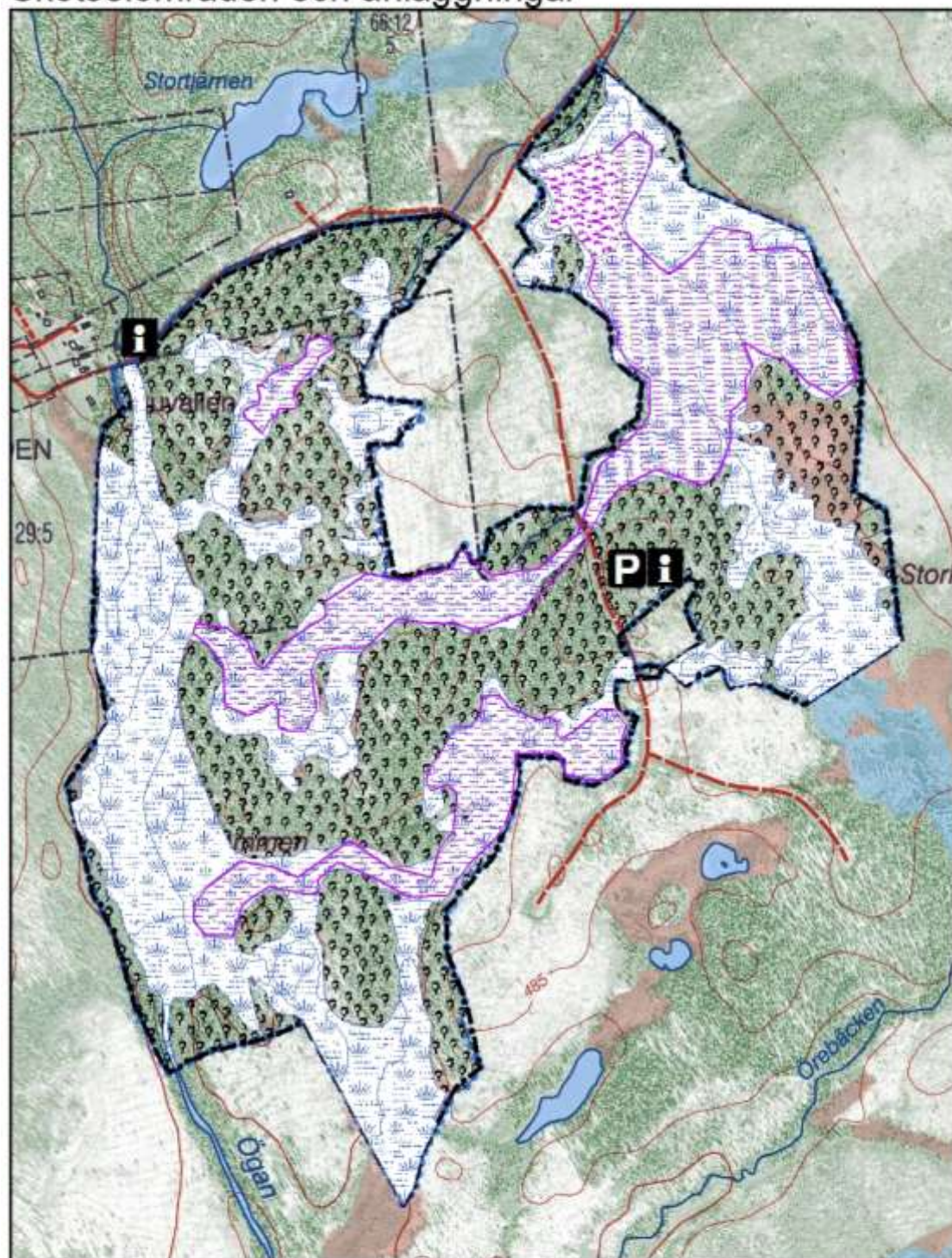
Waldén, H. 2001. Dalarnas landmollusker. Länsstyrelsen Dalarna 2001:14.

Historiska kartor från Lantmäteriets "Arkivsök":

Avvittring och byadelning av avrösningsjorden för Särnabyens skifteslag i samband med storskiftet, 1890. 20-säa-38.

Åbodelning av skogsmarken till Hedens skifteslag, 1895. 20-säa-72.

Naturreseptatet Ögan Skötselområden och anläggningar

©Länsstyrelsen Dalarna, Bakgrundskarta ©
Lantmäteriet, ärende 106-2004/188 W

Teckenförklaring

- Gräns för naturreseptatet
- Skötselområde 1. Skog med naturvårdsbränning
- Skötselområde 2. Våtmarker
- Rikkärr
- Extremrikkärr

*Rik- och extremrikkärren utgör del-
områden av skötselområde 2.*

Plandel

Avvägningar mellan bevarandevärden

Syfte med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald och att skydda, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer samt att skydda och säkerställa livsmiljöer för skyddsvärda arter. Områdets rikkärr och andra ingående naturmiljöer samt områdets orörda karaktär med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras.

Syftet ska tillgodoses genom att:

- Våtmarker och vattendrag med dess flora och fauna utvecklas fritt.
- Skogsmarken med dess flora och fauna utvecklas fritt eller i vissa delar sköts genom naturvårdsbränning för att utvecklas mot tallskogsekosystem med dess karakteristiska struktur och artsammansättning
- Om uppföljning visar att behov föreligger vidta vissa åtgärder för att gynna käppkrokmossan som ingår i EU:s art- och habitatdirektiv.

Prioritering mellan bevarandevärden

Naturreservatet är främst avsatt för att säkerställa och utveckla de biologiska värdena, varför nya leder och andra anordningar för friluftslivet endast får lokaliseras på ett sätt så att biologiska värden ej äventyras.

Skötselområden med bevarandemål och åtgärder

Bevarandemålen har utformats i enlighet med de nationella riktlinjer som gäller för formulering av bevarandemål för skyddad natur. Reservatet är indelat i 5 skötselområden:

1. Skog med skötsel naturvårdsbränning
2. Våtmarker
3. Käppkrokmossa
4. Friluftsliv och anläggningar

Skötselområde 1: Skog med naturvårdsbränning

Beskrivning

Skötselområdet omfattar all skogsmark, vilket innebär ett stort spann av skogstyper. Helt dominerande är dock tallskog av lavristyp med talrika spår efter skogsbränder. Endast i myrkanter och längs bäckdråg finns en del granskog och sumpskog. Olika påverkan av skogsbruk innebär att bestånden varierar avsevärt i åldersstruktur. Vissa skogar har höga naturvärden redan idag, andra utgör ungskogar, men ofta med inslag av överståndare, ytterligare andra bestånd utgörs av ren tallungskog. Av särskilt intresse är

de bestånd där en tydlig kalkpåverkan gör sig påmind. Dessa bestånd återfinns främst i anslutning till bäckdrågen, men de kan även uppträda i sänkor i terrängen.

Bevarandemål

Området präglas av olikåldrig barrblandskog. Områdets struktur och sammansättning är tydligt påverkat av brand och branden har en roll i områdets utveckling. Områdets gammeltallar gynnas och får möjlighet att fortleva och bli mycket gamla. I perioder efter brand/bränning är området öppet och präglad av betydande mängder död ved och typiska arter som etablerar sig efter branden. I senare stadier är området mer slutet. Arealen brandpräglad skog ska vara 61 ha, och inom denna ska rymmas Natura 2000-naturtypen Västlig taiga med minst 9,0 ha och Skogbevuxen myr med 7,4 ha. Med tiden och med lämpliga skötselåtgärder kommer särskilt arealen Västlig taiga att öka väsentligt.

Skötselåtgärder

Restaureringar

Naturvårdsbränning med en bränningsinriktning som strävar efter att åstadkomma en förnygring av tallbeståndet, skapa brandljud i klenare tallar samt i stort sett låta de gamla tallarna överleva branden. Även sumpskogskanter och kalkpåverkade granbestånd kan medges ingå i bränningsområdena då dessa skogstypers örtrikedom sannolikt gynnas starkt av brand. Gynnsamma faktorer för naturvårdsbränningen är de många naturliga brandgränserna, skogsbilvägarna samt god tillgång till vatten. Ungskogarnas struktur är dessutom sådan att gott resultat vid försiktig bränning är att förvänta.

Planeringen av naturvårdsbränningen bör inriktas på att initialt prioritera restaurering av trivialare delar.

Löpande skötsel

Återkommande bränning med intervall som är naturliga för trakten, dvs i storleksordningen vart 50:e år.

I samband med att bränningsplanering vidtas ska samråd med berörd sameby ske och rena lavmarker undantas så långt praktiskt möjligt.

Skötselområde 2: Våtmarker, vattendrag och småvatten

Beskrivning

Mer eller mindre öppna kärr med stor variation i kalkpåverkan och i och med detta av kärrtyper alltifrån extremrikkärr till fattigkärr och risomossar. Äldre påverkan av bete eller slätter kan medföra att en pågående naturlig igenväxning sker, men i så fall mycket långsamt. Längs Ögan finns frodig, starkt tuvad kärr- och översvämningsvegetation som fortfarande bär spår efter den forna dämningen.

Rikkärren omfattas av ett nationellt åtgärdsprogram för bevarande av rikkärr (Naturvårdsverket rapport 5601).

*Ovan: Brandstubbe i den gamla tallskogen i de östligaste delarna av reservatet.
Nedan: Likartad brandstubbe i yngre tallskog som med fördel skulle kunna restaureras genom naturvårdsbränning. Nära föreslagen parkering, på nedsidan vägen.*

Ögan strömmar sakta genom de öppna myrmarkerna, eller mer strömt närmare Öguvallen. I lugnpartierna finns olika flytbladsväxter. De små tjärnarna utgör typiska dystrofa myrvatten.

Bevarandemål

Områdets kärr ska ha en bibehållen karaktär som uppvisar stor variation i struktur och artrikedom. I de kalkpåverkade rikkärren ska deras karakteristiska artsammansättning bevaras. Arealen våtmarker ska vara 46 hektar och inom denna ska rymmas Natura 2000-naturtyperna Rikkärr med minst 12,2 ha, Aapamyrrar med minst 12,0 ha, Myrsjöar med minst 0,63 ha och Mindre vattendrag med minst 1,1 ha.

Skötselåtgärder

Restaureringsåtgärder

Återställning av flottledsrensade delar av Ögan kan utföras om en återställningsplan för vattendraget i stort pekar på behov inom naturreservatet.

Löpande skötsel

Ingen skötsel. Om uppföljning visar på negativ trend för de växtligare rikkärren ska dock slåtter kunna återupptas för mindre områden, vid behov även föregånget av buskröjning, se även nedan om käppkrokmossan. Främst gäller möjliga slåtterinsatser de kärrdråg som innehåller käppkrokmossa, särskilt de som ligger på nedsidan (väster) om vägen.

Rikkärrsyta med dominerande tråd- och flaskstarr i de östra (övre) delarna.

Skötselområde 3: Käppkrokmossa *Hamatocaulis vernicosus* (EU-kod 1393)

Beskrivning

Käppkrokmossan är sällsynt i Sverige med sin förekomst koncentrerad till landets kalkområden – trots att arten inte är knuten till rena kalkkärr. Arten är rödlistad som Nära hotad, vilket främst beror på stark minskning i de södra landskapen. Mossan ingår i Art- och habitatdirektivets bilaga 2, vilket innebär att särskilda bevarandeområden ska utses för arten. Den är också fridlyst enligt Artskyddsförordningens 8 §, varför man inte får plocka, gräva upp eller på annat sätt ta bort eller skada exemplar av växten eller ta bort eller skada frön eller andra delar.

Arten växer i källpåverkade kärr, källor och på stränder av sjöar och vattendrag. Den hittas i mineralrika, men vanligen inte speciellt kalkrika miljöer, ofta på platser med järnutfällningar eller svagt förhöjda halter av närsalter.

Vid Ögan förekommer mossan i de kärr som ligger i anslutning till bäckdrag och har järnockrautfällningar. Fem förekomster har rapporterats, först av Lennart Bratt 2009, sedan i samband med uppföljning av arten av Niklas Lönnell 2012.

Hösbild av sluttande kärrdrag med järnockra strax nedanför skogsbilvägen. Rik växtplats för käppkrokmossa.

Bevarandemål

Käppkrokmossan ska fortleva i områdets rikkärr och ha en gynnsam bevarandestatus.

Skötselåtgärder

Initialåtgärder

Inga åtgärder.

Löpande skötsel

Ingen skötsel. Om uppföljningen av arten visar en ogynnsam utveckling bör slåtterinsatser övervägas.

Uppföljning

Uppföljning av arten bör ske inom ramen för den nationella uppföljningen av Natura-arter

Röda punkter visar de förekomster av käppkrokmossa som finns noterade i Artportalen.

Skötselområde 4: Friluftsliv och anläggningar

Beskrivning

Området saknar helt byggnader och anläggningar. Inga åtgärder finns vidtagna för friluftslivet. Något behov av anläggningar finns inte för närvarande. Flottningsdammen har ett visst kulturhistoriskt värde som spår efter den forna verksamheten.

Bevarandemål

Information om reservatet och vilka föreskrifter som gäller där ska finnas på informationstavlor i anslutning till området och via länsstyrelsens hemsida. Parkeringsmöjligheter finns vid vägficka centralt i området, en plats som kan tjäna som utgångspunkt för den som vill röra sig i reservatet. Flottningsdammen är fri från sly och möjlig att passera.

Skötselåtgärder

Initialåtgärder

Informationstavlor utplaceras i enlighet med skötselkartan. Parkeringsficka iordningställs. Flottningsdammen röjs av och en enkel spång placeras ut för att möjliggöra övergång.

Löpande skötsel

Underhåll vid behov.

Föreslaget läge för parkeringsficka som lätt iordningställs genom utplaning av vägslänten. Platsen utgör ett krön, så något dräneringsproblem bör inte uppstå.

Jakt, renskötsel och fiske

Jakten inskränks marginellt av reservatets föreskrifter. Fällfångst (förutom av mink), åtling och utfodring samt upplåtande av korttidsjakt är inte tillåtet inom reservatet. Fiske utövas knappast inom reservatet, men inskränks inte heller av föreskrifterna. Området ligger inom Idre Nya Samebys vinter- och vårvinterbetesmarker. Renbetesrätten inskränks inte av reservatet.

Dokumentation och uppföljning

Dokumentation

Förvaltaren ansvarar för att väl dokumentera alla nyskapande åtgärder och restaureringar. Förvaltaren ska även dokumentera underhållsåtgärder samt tillsyn av friluftsanläggningar.

Uppföljning

Bevarandemål

Uppföljning av de bevarandemål som angetts i skötselplan ska göras som underlag för utvärdering av om syftet med reservatet uppnås. Uppföljningen genomförs av Länsstyrelsen. Uppföljning kommer att ge vägledning om ytterligare bevarandeåtgärder krävs för att upprätthålla gynnsamt bevarandetillstånd.

Inom ramen för nationell övervakning av rikkärr finns provytor utplacerade inom två delområden.

Restaureringsåtgärder

Uppföljning av alla restaureringsåtgärder ska göras på initiativ av förvaltaren, i samverkan med funktionen för områdesskydd vid länsstyrelsen.

Övriga skötselåtgärder

Förvaltaren ansvarar för att följa upp genomförda skötselåtgärder.

Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare och revideras då uppföljningen indikerar att behov finns, eller om skötselplanen i övrigt är inaktuell.

Sammanfattning och prioritering av planerade skötselåtgärder

Åtgärd	Prioritet	Mål med åtgärden	När	Var	Frekvens
Uppmärkning av reservatsgräns	1	Synliggöra reservatsgräns	Inom 1 år	Se karta	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
Uppsättning och underhåll av informationsskyltar	1	Ökad tillgänglighet	Inom 1 år	Se karta	Engångsåtgärd, underhåll vid behov
Folder och webbplats	2	Ökad tillgänglighet	Inom 1-5 år		Engångsåtgärd, underhåll vid behov
Diverse uppföljning	2	Underlag för eventuella skötselåtgärder	Varierande		Löpande
Åtgärdande av flottningsdammen	3	Synliggöra dammen och möjliggöra passage.	Inom 1-5 år och vid behov	Se karta	-
Åtgärdsprojektering samt åtgärder för återställande av skador orsakade av flottningen	3	Naturliga vattenflöden	Inom 1-10 år	Ögans vatten drag	Engångsåtgärd